Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Uudenmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

1. Johdanto

Kuntalain 14 §:n mukaan maakuntavaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Uudenmaan liiton sisäinen valvonta ja riskienhallinta tulee järjestää maakuntavaltuuston asettamien perusteiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tarkoituksena on vahvistaa Uudenmaan liitossa hyvän hallinnon ja johtamisen toteuttamista sekä tukea ja varmistaa toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen todennäköisyyttä.

Uudenmaan liiton tehtävät on järjestettävä siten, että kaikessa Uudenmaan liiton toiminnassa ja toiminnan tasoilla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Uudenmaan liiton toiminta käsittää liiton oman toiminnan lisäksi myös muun toiminnan, josta Uudenmaan liitto vastaa sopimus- ja muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet koskevat kaikkia Uudenmaan liiton toimielimiä, viranhaltijoita, esihenkilöitä ja muuta henkilöstöä.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa mitä hallintosäännössä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa sekä mitä muissa ohjeissa tai määräyksissä edellytetään.

2. Sisäinen valvonta

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla toimielimet, viranhaltijat ja muut esihenkilöt pyrkivät

- edistämään toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta,
- varmistamaan toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuutta ja tietojen luotettavuutta,
- varmistamaan lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattamista sekä
- turvaamaan resursseja ja omaisuutta
- parantamaan toimintaa jatkuvasti

Sisäinen valvonta on Uudenmaan liiton omavalvontaa, jota johto suorittaa tai jota tehdään johdon toimeksiannosta.

3. Riskienhallinta

Riskit ovat epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumasarjoja, joiden toteutuessa Uudenmaan liitto ei saavuta tavoitteitaan tai kokee menetyksiä.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sillä tarkoitetaan järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa

- hallita ja ennaltaehkäistä riskejä ja muita uhkia sekä
- hyödyntää mahdollisuuksia ja vahvuuksia.

Riskienhallinta on osa toiminnan suunnittelua, jolla pyritään saavuttamaan kohtuullinen varmuus asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on osa Uudenmaan liiton johtamisjärjestelmää ja esihenkilötyötä, suunnittelu-, päätöksenteko- ja toimintaprosesseja.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät kiinteästi talousarvioprosessiin, jossa asetetaan tavoitteita, tunnistetaan tavoitteisiin liittyviä riskejä, arvioidaan riskien vaikutuksia sekä laaditaan ja päivitetään suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Tavoitteiden asettamisen yhteydessä on arvioitava myös niihin sisältyvät riskit.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan muun muassa seuraavin tavoin:

- määrittelemällä selkeästi tehtävät, vastuut, velvollisuudet ja valtuudet
- määrittelemällä ja vastuuttamalla seuranta-, valvonta- ja raportointimenettelyt
- seuraamalla talousarvion toteutumista
- huolehtimalla tiedonkulusta ja selkeistä ohjeista
- järjestämällä sopimusten hallinta ja valvonta sekä omaisuuden turvaaminen
- valvomalla säännösten ja ohjeiden noudattamista
- analysoimalla toimintaympäristön muutoksia ja vaikutuksia toimintaan
- arvioimalla tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit
- suunnittelemalla ja toteuttamalla riskien hallintaan tarvittavat toimenpiteet
- määrittelemällä tavoitteiden saavuttamista tukevat valvontamenettelyt
- suojaamalla tiedot ja tietojärjestelmät asianmukaisesti
- seuraamalla ja arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tuloksellisuutta
- varautumalla häiriötilanteisiin sekä poikkeusoloihin

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tulee järjestää huomioiden toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus. Sisäisen valvonnan on oltava riittävää ja oikeassa suhteessa toimintaan ja sen sisältämiin riskeihin. Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota Uudenmaan liiton toiminnan ja toimintaympäristön muuttuessa.

Riskienhallintaa toteutetaan säännöllisesti toteutettavien riskikartoitusten kautta. Riskienhallinnan avulla riskit tunnistetaan ja arvioidaan sekä suunnitellaan, toteutetaan ja seurataan riskien hallintatoimia. Keskeisten riskien valinnassa hyödynnetään riskien todennäköisyyden ja vaikutusten vakavuuden arviointia.

Uudenmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta laaditaan erillinen ohje. Sen tulee sisältää keskeisimpien toimintojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteet, menettelyt ja vastuut. Ohjeen päivitystarve arvioidaan vähintään valtuustokausittain.

5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen sekä toimeenpanon tehtävät, vastuut ja raportointi

Maakuntavaltuusto päättää kuntalain nojalla Uudenmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Lisäksi se hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Maakuntahallitus huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa ja tuloksellisuutta. Maakuntahallitus hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menetelmät.

Maakuntahallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja niiden hallinnasta.

Maakuntajohtaja vastaa operatiivisesta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi maakuntahallitukselle sen antamien ohjeiden mukaisesti.

Viranhaltijat sekä erikseen nimetyt muut johtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisesta toimeenpanosta ja raportoinnista vastuualueillaan.

Kaikki esihenkilöt toteuttavat sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa omilla vastuualueillaan sekä seuraavat ja arvioivat valvonta- ja riskienhallintatoimenpiteiden tuloksellisuutta. Esihenkilöillä on aktiivinen selonottovelvollisuus vastuullaan olevasta toiminnasta.

Koko henkilöstön velvollisuutena on toimia lainsäädännön ja annettujen ohjeiden mukaisesti, ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä raportoida havaitsemistaan merkittävistä riskeistä ja poikkeamista esihenkilöilleen.

Riskeistä, niiden hallinnasta ja hallintatoimenpiteiden vaikuttavuudesta raportoidaan osana tavanomaista talouden ja toiminnan raportointia yllä kuvatulla tavalla. Merkittävimmistä, nopeasti kehittyvistä ja toteutuneista riskeistä sekä niiden vaikutuksista raportoidaan johtamisjärjestelmän mukaisesti esihenkilölle mahdollisimman pikaisesti.

6. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden arviointi

Viranhaltijat ja muut esihenkilöt seuraavat ja arvioivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta säännöllisesti talousarviovuoden aikana sekä ryhtyvät tarvittaessa kehittämistoimiin.

7. Väärinkäytösten ehkäisy

Uudenmaan liitto toimii kaikissa tilanteissa hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Uudenmaan liitossa ei hyväksytä väärinkäytöksiä missään muodossa. Väärinkäytöksiä ovat muun muassa erilaiset epärehelliset, epäeettiset, ohjeita rikkovat tai lainvastaiset teot. Asianmukaisesti toimivalla sisäisellä valvonnalla voidaan ehkäistä väärinkäytösten syntymistä.

Henkilöstön on välittömästi raportoitava epäilemänsä väärinkäytökset tai rikkomukset esihenkilölleen. Ylimmällä johdolla on erityinen vastuu ja velvoite toimia hyvän johtamis- ja hallintotavan ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä puuttua toiminnassa ilmeneviin poikkeamiin ja väärinkäytöksiin.